

Govor mržnje, uzroci i lijek (Meka)

Hatib: dr. Suūd ibn Ibrahim eš-Šurejm

25. džumadel-ula 1440. po Hidžri / 1. februar 2019.

Hvala Allahu, Silnom, Koji mnogo prašta, i Koji noću zavija dan, i danom zavija noć, i Koji zna tajno i javno, i ono što je na visokim planinama i dubokim morima. On dopire do pogleda, a pogledi ne dopiru do Njega.

Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji druga nema, On stvara šta hoće i odabire, i svjedočim da je Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Allahov rob, poslanik i odabranik, neka su na njega Allahova milost i blagoslov, i na njegovu čistu porodicu, i njegove supruge, majke pravovjernih, i na njegove ashabe, muhadžire i ensarije, i na one koji idu njihovim putem i slijede njihovu uputu, sve dok se budu smjenjivali dan i noć.

O ljudi, bojte se Allah onako kako Ga se treba bojati, držite se čvrsto islama i džemata muslimana, jer je Allahova ruka nad džematom. “I svi se Allahu pokajte, o vjernici, da biste postigli ono što želite.” (En-Nur, 31)

Poštovani vjernici! Svako društvo na ovoj Zemlji koje traži blagostanje u spoznaji i ravnotežu u kompromisu i dijalogu, koje je sposobno da prihvati pluralizam u mišljenju, ako to zaista želi, potrebno je da, u cilju ostvarenja ovog plemenitog ideala, poduzme konkretne uzroke.

Upravo je izostanak konkretnih koraka, koji otklanjaju nepravilnosti i podižu kvalitet, doveo do retoričke disharmonije u modernim muslimanskim društvima. Ako dublje analiziramo konfrontacije koje se dešavaju na retoričkom, verbalnom i publicističkom nivou, zapaziti ćemo da je jedan od njegovih najvažnijih uzroka i “potpaljivača” – govor mržnje, koji se u tim krugovima širi poput vatre u sijenu.

To je, zapravo, govor koji ne ostvaruje željene interese niti donosi konkretne koristi, i najmanje što se može reći za njega jeste da je beskoristan, besperspektivan i bespredmetan, štaviše on je iskra neprijateljstva među ljudima.

Jedini ispravan odgovor na govor mržnje i brana od šejtanovih spletki jeste lijepa riječ, potaknuta Objavom: “Reci robovima Mojim da govore samo lijepe riječi – jer bi šejtan mogao posijati neprijateljstvo među njima, šejtan je, doista, čovjekov otvoreni neprijatelj.” (El-Isra, 53)

Govor mržnje je svaka napisana i izgovorena riječ koja potiče i potpiruje smutnju, nasilje, omalovažavanje, fanatizam i diskriminaciju pojedinaca ili grupa.

Opasnost ove vrste govora krije se u ugrožavanju duhovne i idejne i društvene stabilnosti, koja snažno utječe na kompaktnost i homogenost zajednice.

Nakon Allahove podrške, duhovna i društvena stabilnost predstavljaju najvažniji uslov prosperiteta i stabilnosti bilo koje zajednice, i čuvaju je od anarhije i samovolje pojedinaca.

S obzirom na to da govor mržnje vodi ka udaljavanju od puta sredine i umjerenosti, jasno je da u njegovom oblikovanju podjednako učestvuju dva uzroka: krajnji radikalizam i krajnji liberalizam.

Umjereni diskurs tako postaje žrtva dviju krajnosti govora mržnje. Za pristalice radikalne ideologije umjereni diskurs predstavlja zastranjenje s Pravog puta, jer nije dovoljno žestok i isključiv, a za sljedbenike “liberalnog islama” on je, pak, previše strog i nepopustljiv.

I jedan i drugi pristup neprihvatljiv je za sljedbenike Pravog puta, i oni nemaju nikakve prođe kod časnih ljudi, odlučnih u vjeri i privrženih zdravoj i utemeljenoj argumentaciji.

Umjeren govor brzinom munje ide s jezika na srce, što je sasvim razumljivo, jer je istinoljubiv i dobronamjeren govor najplodonosniji, i uvijek je dominantan. Uzvišeni kaže: “... i učinismo da budu hvaljeni i po dobru spominjani.” (Merjem, 50)

Onaj ko želi da njegov govor bude prihvaćen kod ljudi i da njime ostvari plemenite ciljeve, neka mu umjesto zloradosti odjene odjeću samilosti, korisnosti umjesto štetnosti i blagosti umjesto grubosti. Takvi su, tako mi Allaha, bili govori prvaka Ademovih sinova, Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem, kojem je dat jezgrovit govor, i za kojeg Uzvišeni kaže: “Došao vam je Poslanik, jedan od vas, teško mu je što ćete na muke udariti, jedva čeka da Pravim putem pođete, a prema vjernicima je blag i milostiv.” (Et-Tevba, 128)

Milost, blagost i dobronamjernost prema ljudima osobine su koje se ne mogu spojiti kod osobe koja je sklona govoru mržnje.

O vjernici, neki ljudi imaju pogrešnu predstavu o slobodi izražavanja, koja, u suštini, nema nikakve veze sa slobodom, i koja se ni izbliza ni izdaleka ne može povezati s časnim pojmom slobode. Za njih su ljudska čast, svetinje i nutrina dozvoljena “ispaša” i izvor kojem se vraćaju i s kojeg se napajaju agitatori mržnje, vrijeđanja i žigosanja.

Govor mržnje je verbalno nasilje, a Allah daje za blagost ono što ne daje za grubost i nasilje. Allah, džellešanuhu, rekao je Svome Poslaniku, sallallahu alejhi ve sellem: “Samo Allahovom milošću ti si blag prema njima; a da si osoran i grub, razbjegli bi se iz tvoje blizine.” (Ali Imran, 159)

Govor mržnje je govor koji razjedinjuje, a ne ujedinjuje, i koji udaljava, a ne zbližava, kvvari, a ne popravlja, poput kamenčića praćke, ozljeđuje oko, a ne ubija plijen.

Govor mržnje je poput otpadaka koji plivaju po površini bujice, odbacuju se i ne ostaju na zemlji. Niko se nije upleo u govor mržnje a da nije rastjerao čestite ljude od sebe, i kod njih stvorio prezir prema svemu što govori i piše.

To je govor koji njegovog vlasnika drži u tijesnom okviru, u kojem ne vidi nikog osim sebe, i u kojem nema mjesta za lijepo mišljenje i suprotan stav, naprotiv, on je poput razbuktalog vulkana, koji nasumično izbacuje lavu, koja spali sve što dotakne.

Govor mržnje je put površnih ljudi i oružje brzopletih i nepromišljenih. On je ogledalo duše napunjene zlobom, umišljenošću, osvetom i lažnim ponosom.

Govor mržnje nije nasljedna bolest na koju čovjek ne može utjecati, nego je mješavina ljudskog temperamenta stimulirana grešnim mislima i poremećenom psihom, a oni su poput virusa koji stoji u zraku i napada svaku dušu lišenu morala, pravednosti i umjerenosti, i njegov razvoj ovisi o količini "antitijela" s kojima se duša brani od njega prije nego što je napadne, ili ga neutralizuje nakon što se desi, međutim prevencija je bolja od liječenja, jer je temeljitija i jača u zaštiti od tog virusa.

Ako čovjek nije u stanju da uredi svoj govor i ukrasi ga blagošću, samilošću, korisnim savjetom, posljednje što mu preostaje, kao djelotvoran lijek, jeste šutnja, a kako i ne bi kada je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: "Ko vjeruje u Allaha i Sudnji dan, neka govori dobro ili neka šuti." (Buhari i Muslim)

Allahova je dobrota prema islamskom ummetu to što im je objavio šerijat koji se jasno distancirao od govora mržnje, što nas ne bi trebalo čuditi, jer Uzvišeni Allah kaže: "I tako smo od vas stvorili pravednu zajednicu" (El-Bekara, 143).

Riječi "pravednu zajednicu" znače "najbolju i najpravedniju zajednicu". Pravda im omogućuje pravičnost i odmjerenuost u riječima i donošenju suda o drugima, a dobrota im omogućuje pravičnost u postupanju i ponašanju prema drugima. Problem nastaje usljed zaborava ove blagodati i neslijedenja njenog puta.

U posljednjim decenijama među nemuslimanima se proširio negativan pogled na islam i muslimane, koji je eskalirao u govor mržnje i postao jedno od najprepoznatljivijih obilježja njihovih medija. Puno toga je već rečeno i napisano o ovom fenomenu. U principu, govor mržnje, usmjeren protiv islama i muslimana, ima dva ključna uzroka: duboka vjerska uvjerenja i neprimjereno ponašanje nekih

muslimana, a nekada je to spoj ova dva uzroka. Protiv govora mržnje koji je motivisan vjerskim, ideološkim uvjerenjima teško da se išta može učiniti, čak i sa najuvjerljivijim argumentima, osim ako to Allah želi, jer onaj ko na nečemu odraste, on na tome i ostari. Uzvišeni kaže: “A svetili su im se samo zato što su u Allaha, Silnoga i Hvale dostojnoga, vjerovali.” (El-Burudž, 8)

S druge strane, govor mržnje koji je uzrokovan lošim primjerom nekih sljedbenika islama, trebao bi biti u fokusu našeg interesovanja, jer su muslimani pozvani da svojim lijepim primjerom pokažu islam drugima i da usklade svoja djela sa deklarativnom pripadnošću islamu. Druga strana, odnosno nemuslimani, ne razlikuje islam i postupke njegovih sljedbenika, i svaku njihovu grešku bez oklijevanja će pripisati islamu.

Žalosno je da veliki broj muslimana koji žive u nemuslimanskim društvima, svojim riječima, djelima i ponašanjem stvaraju negativnu sliku o islamu, u njihovim postupcima ne prepoznaju se milost, univerzalnost, pravednost, sveobuhvatnost i savršenstvo islama.

Otuda je važno podsjetiti muslimane općenito, a učene posebno, da je predstavljanje islama u njegovom pravom svjetlu i značenju, sa svim njegovim aspektima, političkim, ekonomskim, kulturološkim, civilizacijskim, kolektivnim i individualnim, i da je islam vjera čiji vrijednosni sistem obuhvata cjelokupan ljudski život, kroz umjereni pristup, pravednu riječ i lijepu komunikaciju, njihova vjerska dužnost i obaveza. Greške koje čine pojedinci samo su njihove, i ne smiju se pripisivati islamu.

Također, obaveza je muslimanskih medija i organizacija da na ovom izuzetno važnom polju ulože mnogo više napora, s obzirom na njihovu specifičnu poziciju i odgovornost.

Jedno od najefikasnijih i “najjeftinijih” sredstava – u prezentaciji islama – jesu visoke etičke i moralne kvalitete i umjeren diskurs, koji omogućavaju muslimanu da se približi tim ljudima. Lijepo ponašanje daje najbolje rezultate, a u konačnici Allah je Taj Koji upućuje na Pravi put.

"KOLIKO GOD ZNAČAJNA ULOGA HATIBA BILA ZA USPJEH NJEGOVE HUTBE,
NIŠTA MANJE NE ZAOSTAJE NI ODABIR TEME, ODNOSNO MATERIJE
KOJU TOKOM HUTBE ELABORIRA." (PREPOROD)

HUTBE

Donosite salavate na najbolje Allahovo stvorenje i najodabranijeg čovjeka Muhammeda ibn Abdullaha, vlasnika Havda i šefata, to vam je naredba od Allaha: "O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljte mu pozdrav!" (El-Ahzab, 56)

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur'anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom.

Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

